

සනත් පියසේන

14

"අන්ත පොඩිකොළුවො උඩතකඩේට වැරදුප් එකක් ගෙනලේ. ගිනිත් බලල වරෙන්." ආනාගේ වචන කීපය ඇඹුල් දොඩම් ගත යට කොට්ටම තලමින් සිටි මගේ කන වැටුණු විට ම විශ්මයෙන් හැතිට ආනාගේ මුණ බලාගෙන සිටියේ ඒ වචනය මට අමුත්තක් වූ නිසා ය.

"කනා පෙට්ටියක් බං" මගේ නො පැහැදිලි අවබෝධය දුටු ආනා හැවත වරක් කීවේ ය. බැලිය යුතු විශේෂ දෙයක් ලෙස වටිනා ගත් මම සරම කැපැන්ට ගසා කොට්ටම ටික මඩොක්කුවට දා ගනිමින් කාසරක ස්ථාවර කර ගනිමි. "පොප් පොප්" යනුවෙන් නෝන් එක දෙපාරක් ගසා, ගිසර් දමා දොඩම් ගස යටින් මුදුලට පසුපසට පැමිණා තවත් ගියරයක් දමා උඩත කඩේට ධාවනය වූවෙමි. ඒ යන අතර, මා කලින් දැක ඇති, අතුර මුකලාගේ කරුණයින් අක්කලාගේ ගෙදර තිබුණු, වයින් කල විට කරකැවෙන, පනාමුරේ ඇත් රාජා සිදුවූ නියෙන, කළු පාට ආප්ප වගේ කැට දමන, ලොකු මලක් නියෙන පෙට්ටියක් සිගේ මවා ගෙන වෙයා වැඩි කළෙමි.

"කොහෙද යකේ මේ රිංගනේ" උඩත මේරිආවි තරමක කෙත්තියෙන් මා තල්ලු කෙරුවත් ඉදිරියට ඇදී උඩත කඩේ මුදුලේ රැස් වී සිටි පිරිස අතරින් ද වංගු ගනිමින් අමාරුවෙන් ඉදිරියට ම ගොස් කාසරක හත්තවා ගනිමි.

අල්මාරිය උඩ තබන ලද පෙට්ටියකි. පුටුවක් නිසා ඒ මත හැර සිටි පොඩිමහත්තයා පෙට්ටියේ පහලින් ඇති මුඩියක් එහෙට මෙහෙට කරකවයි. එයින් විරිවිර හඩ ද වරින් වර නොයෙකුත් වෙනස් ශබ්ද ද පිටවෙයි. හැම දෙනාගේ ම ඇස් පෙට්ටිය කෙරෙහි ය. ටික වේලාවකින් ගීතයක් ගායනා කරන ශබ්දය ඇසිණි. හැම කෙනාම එයට සවන් දුන්නේ කන්වලින් නොව කටවල් වලිනි. සිත්දළුව ලිහිල්වක ඇල්ලු කෙඩමහත්තයා අප හැමෝගේ ම මුත්තු දෙය බැලුවේ ඒ හපන්කම කළ විරියා මහු යි කියන හැතිම දැනවන පෙනුමෙනි.

"මය බං කොළඹ ඉදං කියවන්නෙ. මොකෝ නිනාවෙන්නෝ? බොරු කියල තිබුවද?" ජිනදාස අධියා අප දැනුවත් කළේ ය.

ඒබ්බියෝව ඇසලින් පටන් ගෙන වහලෙන් ඉහළට ගිය වයර් එක, ගස් දෙකක් මුදුලත් බඳින ලද උණා ගස් දෙකක ගැට ගසා තිබූ වෙනත් වයර් එකකට සම්බන්ධ වී තිබුණි. සිත්දු ඒබ්බියෝව ඇතුළට එන්නේ මෙම වයර් එකක් යයි සිතා ඒ දිගේ ඇතැයි යැවීමේ, ශබ්ද වයර් එකට ඇතුල් වෙතරා දැකිනට පුළුවන් වේ යයි සැකයෙනි.

මා මුලින් ම මුදු ඒබ්බියෝ එක එය ය. එහි හැඩය මට තවමත් නත්වාකාරයක් ම මතක ය. මෙය මුදුන සීමාවට වඩා පහළ සීමාව පළල ය. මුට්කිරා ලොකු පව්බර් ටිං එකක මුඩියක් උඩින්, පොඩි ටිං එකක මුඩියක් හැඩුවා වැනි හැඩයකින් සමාන වූ රළු දෙකක් දෙපැත්තේ ඇත. ඒවා කරකවමින් ඒබ්බියෝ එක දැමීම, හතර කිරීම, ශබ්දය අඩු වැඩි කිරීම, වෙනස් කිරීම සිදු කෙරේ. ඒබ්බියෝව ක්‍රියාත්මක වන විට වම් අත පැත්තේ ආඩා සිදුරකින් කොළ පාට වළියක් විහිදවයි. ටික දිනක් යනතුරු එතෙක් එහෙ මෙහෙ ගැටියෙමින්, යෙදිලිමකරමින් සිටි අපගේ වැඩි කාලය ඒබ්බියෝ එක අසල හැටිනිණි.

බදාදා රාත්‍රී අටට ධම් දේශනාව ය. ගමේ විසිතිස් දෙනෙකු ම බදාදා රාත්‍රී අටට බණ අහන්නට

උඩත කඩේට යන්නට පුරුදු වූයේ ඒබ්බියෝව ගෙනවිත් සැකයක් වත් යන්න පෙරාතුව ය. ඉස්කෝල්ලේ නම්ගේ තමාගේ නිවසෙහි ඇති සියලුම පැදුරු බිම එදා පැමිණි පිරිසට වාඩි වීමට සලස්වනිය. ඒබ්බියෝ එකට කිරිවිට ම දමන පැදුරේ වාඩි වූයේ ලිහිණිත් මුදුලාලිත්, ඉස්කෝල්ලේනම්ගේත්, පොඩි මහතා සහ මනුගේ සොයුරියනුත් පමණකි. හාමුදුරු නමකගෙන් බණ අසන ආකාරයට වැදගෙන පන්සිල් ගෙන ධම්ය ග්‍රවණය කරන අයුරු කලීම දැරිගෙනයකි.

ටික දිනකින් පහළ කඩේටත් එම වර්ගයේ ම ඒබ්බියෝ එකක් ගෙනාවේ ය. ගමේ බණ අසන්නට යන පිරිස දැන් කඩ දෙකට ම බෙදී යති.

පහළකඩේ, අපේ ගෙදරට පහළ ප්‍රේමතිලක බාප්පලාගේ

හල්පිටුනු දෙක විශාල බෝතල්වල අත දැමිය හැකි ප්‍රමාණයක කොටසක් මුදුලින් කපා පියගන් ද යවී කොට ඒවා තුළ විකිණීමට ඇති බොහෝ දේ බිනා ඇත. මට කනාකවලින් වඩාත් ම මතකයට එන්නේ ගොටුකට දමා සත පත ගණනේ විකුණන, බැදපු කඩල දමා තිබූ කනාකය සහ සුචර්මේ හැඩයකින් යුතු ව සතකට කැටය බැගින් විකුණන සක්කර හම් හකුරු වර්ගය දැමූ කනාකයන් ය. පිරිසත්තට කඩල සහ සක්කර දැමූ කනාක කැදුරු උපදවනපුරු ය.

හාල්, පර්ප්පු, මාංශාර්ථ ආදිය දැමීමට පාලිවිච්චි කළේ එක පෙළට සෑදූ විශාල බක්කි ය. එම බක්කි තුළ පිත්තලවලින් සාදන ලද සේරුව, හුණුවුටු, අරිකාලු යනුවෙන් හැඳින්වෙන මිනුම් උපකරණ සහ සහල් ගේ යමක් ඒවාට දැමූ පසු වැඩි ප්‍රමාණය කපා දැමීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන අගලක පමණ විශ්කම්භයක් යනු අගල් හතක් පමණ දිග සිලින්ඩරාකාර උපකරණය ද ඇත. වැඩි

අස්පස් කරන මුදුලාලිත්, ඇඩලින් හැන්දාත්, දයා අක්කාත් පැදුරු එදා සියලුම දෙනාට වාඩි වීමට සලස්වනි. අටට වනාහි දෙකක් පමණ කලින් ඉහළ එල්ලා ඇති පැදුරු මැක්ස් ලාම්පුව බිමට බා හුලං ගසන්ගේ මුදුලාලි ය. හුලං ගසා අදහසෙන් පිත්තල ගසනවා බලා සිටින්නට අප හරි කැමති ය. එක විටම අදුරුවන පරිසරය යළි එක විටම ආලෝකමත් වන දර්ශනය පුළු අපට විවේකයක් ගෙන කැරගෙනි.

හැරන ලාම්පුව කම්බි කොක්කේ

නිර්මාණකරුවකුගේ මතක සටහන්

එල්ලන මුදුලාලි පසක තිබුණු පුටුවක් ඇද එම හැරන ඒබ්බියෝව තබා ඇති පෙට්ටියේ ඉබ්බා ඇති. පුළු අප පමණක් නොව සියලු දෙනා ම ඒ දෙය බලා සිටින්නේ මහත් ආලෝකයකි. ඒබ්බියෝවකට වඩා තරමක් පොඩි බැරරියක් එම පෙට්ටිය ඇතුළේ ම ඇත. එයට ඒබ්බියෝවෙන් පිල්ලෙන හැඩයක යුතු ය. මුදුලාලි එල්ලේ වැඩිවන ඇද බැරරියට ගසා ඒබ්බියෝවට වැඩියි. ඊ ළඟට වම් අත පැත්තේ ඇති බොහෝම දකුණු ඇති කරකවයි. එවිට ඒබ්බියෝවේ හේවිම ශබ්දය මතු වේ.

" ධම් දේශනාව-ඇද දේශකයාණන් වහන්සේ ස්ථාවරත් වහන්සේ යි. ධම් ග්‍රවණය කිරීමට පෙර පන්සිල් සමාදාන් වන්න."

හාමුදුරුවෝ පන්සිල් කියන විට තවත් කවුදෝ ඒබ්බියෝ එක ඇතුළේ සිට පන්සිල් ගනියි. අපි ද මහු අනුව පන්සිල් ගන්නෙමු.

"උඹලට කුටුකුටු ගාත් හැතුව ඉන්න බැරද? බැර එකක් ඉන්නවා හම් පලයෙල්ල ගෙදර අතින් එවුනට බණ අහන්න දිලා" ඒ රයිගම ආවිවගේ කට හඩ ය.

දැන් සියල්ලේ ම නිශ්ශබ්ද ය. "සැදුනැවත් බොද්දි පිත්තලිනි" ඒබ්බියෝව තුලින් ස්ථාවරත් වහන්සේගේ බණ පුරන කටහඬ ඇසෙන විට ම කීප දෙනෙක්

34 වන පිට

වැරදුප් එක

ගෙදරට තරමක් එනායින් ඇත. මාගේ ගිනෙහි පාසල් මිතුරකු මෙන් ම අසල ම සිටින යහළුවන් දෙදෙනාගෙන් කෙනෙකු වන චන්ද්‍රදාසගෙන් කඩය මෙම කඩය යි. කඩයෙන් පිටුපසට වෙන්නට සාදා ඇති කොටසේ වන්දනාලා පදිංචිව සිටින අතර පාරට මුත්තා ලා ඇති කොටස කඩය වශයෙන් භාවිතා කෙරේ. තේ කඩය සහ සිල්ලේ බඩු කඩය වෙන්වෙන්නට තිබුණත්, මෙදීත් ඇති උළුවස්සෙන් එකට සම්බන්ධව තිබිණ. එවකට ගැමි මේ කඩයක ඇති දර්ශනය මාගේ සිත තුළ තවමත් නත්වාකාරයෙන් මැවී පෙනෙන්නේ පහළකඩය නිසා ය. සිල්ලේ බඩු විකුණන කොටසේ නිවසට අවශ්‍ය සියලු දෑ විකිණීමට ඇත. හාල්, සිල්ලේ, මෙන් ම කොටිපොත්, පෑන් පැන්සල්, ගල්ලෙලි වැනි පාසල් උපකරණ ද තිබේ.

ඒ දිනවල අප "කනාක" යනුවෙන්

වශයෙන් කඩයේ වෙළඳාම කටයුතුවල නියැලෙමින් ඇතිවත් හැන්දා සහ දිම්බරියක් මුදුලාලි ය. සිරිසේන, විමලසේන සහ උච්චේන යන අධියලා ද සමහර විට කඩයේ බඩු වෙළඳාමේ නියැලෙමින් දයා අක්කා සහ චන්ද්‍රදාස බඩු විකිණීමට නොතිරී ඒ අප පුළු නිසා ය.

අනෙක් පැත්තේ ඇති තේ කඩය ගමේ වැඩිහිටි පිරිමි බොහෝ දෙනෙකුගේ දවස ගෙවනවා. මුණාහැසෙන, දාං අලින, පැත්තර බලන ස්ථානයයි.

දිම්බරියක් මුදුලාලි ද බදාදා රැ. අටට බොහෝ සර්පාවෙන් පැදුරු එදා සකස්කොට ගමේ අයට දැක අසන්නට සලස්වයි. පහළ කඩේ ඒබ්බියෝ එක තිබුණේ බිත්තියේ ගසන ලද ලොකු පෙට්ටියක් ඇතුළේ ය. බණ දාට රාත්‍රී අටට කිරිවු වන විට කඩේ සිල්ලේ කැල්ල වසා තේ කඩේ පැත්තේ ඇති සාලයට පැමිණ එතෙක්

මතකය බෝ සමරතූග

මේ ළඟදී දවසක අපි අදුරන ගෙදරකට ගිය වේලාවේ ඒ ගෙදර අම්මා -අපේ දු කුටු කුටු හෝනා හේ සිදුවූ හර් ලේසනට කියනවා... කෝ දු කියන්නෙකෝ" කියලා මනා දසක කමක් වගේ කියනවා. ඒ දරුවා ඇඳිමදී කලා. ඒ පාර අම්මා කියනවා -අම්මේ බඩක් එක්ක කියන්නම් කියලා" බැලින්නම් අම්මයි දරුවට අර වගේ සිංදු උගන්නන්නේ.

මට දිනක් දහම් පාසලේ පහළ පන්තියකට උගන්නන්න උනා. සිංදුවක් කියන්න කිරිවිම පොඩි පුනක් -පෙම් වන්නියේ මගේ පේම කනාහි... කියලා ගායනා කරපු සිංදුවකින් මගේ හිත කිරි ගැහිලා ගියා. අගේ මේ පොඩි දරුවන්ගේ ළමා ලෝකේ වැඩිහිටියෝ විනාශ කරලා හේද කියලා. මගේ අල්ලපු ගෙදර පොඩි පැරටි තුන්දෙනා රූපවාහිනියේ යන වැඩිහිටි නාට්‍ය බලනවා දෙමාපියන් එක්ක ඉඳගෙන. අගේ දෙවියන් මේ ළමයින් පුළු කාලෙලිම මත මිනිස්සු වෙතරා හේද? ඇත්තටම හරි පුදුමයි. මේ සමාජ විපර්යාස අපේ අම්මලා අපිට රූප පෙට්ටියේ පෙන්වන හැම විකාරයක්ම බලන්න හුදුත් වගන්. රාත්‍රී 8-9 වේදීදී හිදා ගන්නත් උදේ පාන්දර ඇතරෙන්නත් අපිට පුරුදු කළ වගන් මට මතක් උනා.

උදේට අපිට කුද්දන්න බල කරන්න උගේ නෑ. කලින් හිදා ගන්න කොට පාන්දර ඇතරෙන්නත් පුළුවන් නිසා ඇතැම් විට අප්පවි

-ඉස්කෝල්ලේ යනෙකු ළමයි මක්කොම දැන් ගොස් ඉවරයි. මේ ළමයා තව නිදියයි. හැරිටින් ළමයෝ හැරිටින්"

-කම්මලෙ කෙල්ලෙත්.

ගහ පොළොවට ඇතිවේ. පලයම් ගිනමගේ. හුඹට වෙත වැඩක් හත ඉතිනේ."

කියල කවියකින් අපිව ඇතරවපු වග තවම මතකයි. ඒත් අද අපේ සමාජය උඩුකුරුවල්වෙලා. දෙමාපියන් දරුවාට එක්ක ගත කරන්න කාලයක් ඇත්තෙම හැරි තරම්. උදේ හවස සැල්ලී නොයන්න දෙමාපියෝ වෙනසෙන්ගේ දරුවන්ගේ හෙට දවස වඩා නොද කරන්න තමයි. ඒත් ඒ එක්කම දෙමාපිය-දරු සබඳතාවය බිඳ වැටෙනවා.

ටක් ගහව ටක් ගහව ටිකක් කනවා දොර වහනවා අගේ සියේ අල්ලේ බයේ කනන්දලේ කියන්නෙකෝ....

මේ සිංදුව අපේ ගුවන් විදුලි කාලිගාවකින් අහන්න ලැබුනා ගොඩ කාලෙකින්.. ඉස්සර අම්ම අපිට හුදුවද්දී මේ සිංදුව කියනවා හේද කියලා මතක් උනා. අපිට බත් කවද්දී අපිට කියා දුන්න අමල් බිසෝගේ කනන්දලේ මතකයට හැගුණි.

අපිට කියා දුන් සිංදු එහෙම මතක් උනා.

මාමා ගෙනා පොත නංගි ඉරා ඇත ඒකේ ඉතා රස විභ කනා ඇත දෙවැනි පිටුවේ මැද හැමුණු පුනා ඇත.

වගේ සිංදු වලින් අපිට සිංදුවත් එක්කම උගන්නපු අපේ ඉතිහාස කතා බොහෝමයි.. අම්මා කියා දුන්න සිංදු හැම එකක්ම ගලේ කෙටුව අකුරක් වගේ ගිනේ තවමත් රැඳිලා විටින් විට එළියට ඇවිදිත් ගිත පුරා අම්මගේ ආදරෙන් පුරවනවා..

වයස හතයි දැන් මගේ - මය මුණත් මං වගේ දුක තිවන්න අම්මා පුතා - එන්න යන්න අහන්න ගේ මම රාහුළු පොඩි පුතා - කියන්න මට බණ කටා හේද බාප්පට කියා - තිබුණු උලෙලු කල් ගියා කියන්න මගේ මුදු පියා - එක්කත් ආවද එනා මට මොනවාද ගෙනාවේ - ඇයි මේ කල්පනාවේ කියා සැර උනාවේ - අම්මා ඇ කිනාවේ

අම්මා කියා දුන්න මේ ගීයෙන් පොඩි රාහුළු කුමාරයා මුදු පියාණන්ගේ සුලඟිලිවල් එල්ලී යන ගමන් අහන ප්‍රණය ගොඩක් අපේ පුළු ගිනි වලට ඇතුලු උනා. මුදු සිරිත සහ මුදු මග හැර අපේ හිත් වලට ඇතුලු කරන්න අම්මා අප්පවිව නොද හැටි දැනගෙන ගිටියා.